

Nikola Kuzanski

- ♦ Filozofija Nikole Kuzanskog (1401. – 1464.) uglavnom se veže uz dva pojma:
- ♦ *docta ignorantia* i
- ♦ *coincidentia oppositorum*.
- ♦ Oba pojma su povezana i odnose se na apsolutnu nedohvatljivost Božju ljudskom spoznajom.

- ♦ Budući da Božja zbilja kida kategorijalne okvire ljudske spoznaje i to do te mjere da u njegovu zbilju spadaju i proturječja (*coincidentia oppositorum*), za čovjeka postoji samo jedno znanje o Bogu: znano neznanje (*docta ignorantia*).
- ♦ No, Kuzano stoji unutar tradicije.
- ♦ Pojam *docta ignorantia* dolazi još od Augustina i Bonaventure, smješta se unutar neoplatonističke negativne teologije i upućuje unatrag na Sokrata.
- ♦ Slično se može vidjeti i za pojam *coincidentia oppositorum* unutar neoplatonističke filozofije.

- ✦ Originalnost Kuzanskog očituje se nadasve u njegovoj argumentaciji.
- ✦ Ona se više ne ravna hijerarhijom zbilje, spoznajnim stupnjevima, nego na ljudskoj spoznaji i sposobnostima ljudske spoznaje.
- ✦ Nikola ne počinje najprije Božjom savršenošću kako bi tim dokazao ljudsku slabost. On polazi obratno.

- ♦ Najprije analizira ljudske sposobnosti i onda ih sučeljava s Bogom i njegovom savršenošću.
- ♦ Ovakav stav upućuje na drukčije mišljenje, na ono koje odluku o tome što je istinsko i zbiljsko mjeri na ljudskoj sposobnosti spoznaje, a ne na unaprijed danom objektivnom redu zbilje.

- ♦ Kuzano ne shvaća ljudsku spoznaju kao pasivni organ koji uzima ono što mu se nudi, nego je shvaća kao nešto stvaralačko.
- ♦ Kako bi to utemeljio poseže za starim biblijskim – kršćanskim izričajem o čovjeku:
- ♦ čovjek je slika Božja.

- ♦ Slika Božja je cijelo stvorenje, a čovjek na poseban način i to toliko da ga Kuzano naziva drugim bogom.
- ♦ Razlog je u tome što čovjek za razliku od drugih stvorenja zna da je on slika Božja.
- ♦ Uđe u sebe i zna da je Božja slika.

- ♦ I drugi je razlog u tome što čovjek svojom stvaralačkom snagom oponaša Boga. Jer u svojoj spoznaji čovjek proizvodi isto kao i Bog.
- ♦ Ne, naravno, onako kako Bog stvara ni iz čega, ali mu naliči ukoliko tvori imena, pojmove (*entia rationalia*) preko kojih uopće nastaje ljudska spoznaja a time i zbilja za čovjeka.
- ♦ Ovi pojmovi u odnosu na ideje koje postoje u Bogu su samo preslike i dopuštaju samo blijedo približavanje zbilji u odnosu na njezinu istinu.

